

## SYLLABUS

## 1. Puni naziv nastavnog predmeta:

Klasični pravni tekstovi

## 2. Skraćeni naziv nastavnog predmeta / šifra:

## 3. Ciklus studija:

1

## 4. Bodovna vrijednost ECTS:

2

## 5. Status nastavnog predmeta:

Izborni

## 6. Preduslovi za polaganje nastavnog predmeta:

## 7. Ograničenja pristupa:

## 8. Trajanje / semest(a)r(i):

1

IV

## 9. Sedmični broj kontakt sati i ukupno studentsko radno opterećenje na predmetu:

|                                        | Semestar (1) | Semestar (2) | (za dvosemestralne predmete) | Opterećenje:<br>(u satima) |
|----------------------------------------|--------------|--------------|------------------------------|----------------------------|
| 9.1. Predavanja                        | 2            |              |                              | Nastava: 22,5              |
| 9.2. Auditorne vježbe                  | 0            |              |                              | Individualni rad: 37,33    |
| 9.3. Laboratorijske / praktične vježbe | 0            |              |                              | Ukupno: 59,83              |
| 9.4. Drugi oblici nastave              |              |              |                              |                            |

## 10. Fakultet:

Pravni fakultet

## 11. Odsjek / Studijski program :

Studijski program prvog ciklusa studija iz područja prava

## 12. Nosilac nastavnog programa:

Dr.sc. Ervina Ibrahimović doc.

## 13. Ciljevi nastavnog predmeta:

Osnovni cilj predmeta je prezentovanje značaja klasičnih pravnih tekstova, a koji oni imaju u odnosu na savremeno razmišljanje kodifikatorskih poduhvata kao i sačinjavanja savremenih pravnih kodifikacija, te drugih formi pravne

regulacije društvenih odnosa. Cilj je uvođenje studenata u metode pravnog mišljenja rimskih klasičnih pravnika. Saznanja koja studenti dobivaju na predavanjima i iz udžbenika su, ipak, samo interpretacija rimskog pravnog sistema. Studentima se daje mogućnost da uoče „savremenost“ pravnih pravila rimskog prava koja su kroz dugotrajan proces recepcije postala sastavnim dijelom modernih pravilnih sistema. Pored čistih pravnih tekstova, obradom sudskih govora i nepravni izvora na latinskom jeziku uz odgovarajuće prevode na naš jezik, studenti usvajaju opće civilizacijske vrijednosti antike.

#### 14. Ishodi učenja:

Nakon završenog predmeta studenti trebaju biti u stanju da prepoznaju značaj i ulogu pravnog teksta bez obzira na formu u kojoj se isti nalazio. Tako će student koji savlada materiju klasičnih pravnih tekstova biti u stanju da pronikne u suštinu pravne norme u prošlosti koja gotovo identičnu ulogu ima i u sadašnjosti. Po uspješnom završetku ovog predmeta studenti će biti sposobni da:

- analiziraju i kompariraju djela klasičnih rimskih pravnika u cilju izoštravanja pravne logike i načina pravničkog razmišljanja,
- razumiju osnovne principe pravne dijalektike,
- koriste rezultate analize pravnih tekstova u procesu formulisanja budućih propisa i rješavanja pravnih problema,
- razumiju svestremenosti rimskih instituta kao temelja općeg obrazovanja.

#### 15. Indikativni sadržaj nastavnog predmeta:

- Tit Livije, *Ab urbe condita libri*,
- Apijan, *rimski građanski ratovi*,
- Iz Avgustovog političkog testamenta (*Res gestae divi Augusti*),
- Tit Lukrecije Kar, *O prirodi stvari*, (*De rerum natura*),
- Ciceronov govor u odbranu Seksta Roscija Amerina,
- Ciceron, *Država*, *Zakoni*, I-II, Beograd, 2002.,
- Ulpijan, *Regule*,
- Paulo, *Sentencije*,
- Fragmenti iz Gajevih institucija,
- Izvodi iz Justinijanove kodifikacije,
- Kvintinijan, *Obrazovanje govornika*,
- Plinije mlađi, *Pisma*.

#### 16. Metode učenja:

Planirane su sljedeće aktivnosti uspješnog učenja: promatranje i promišljanje, studije slučaja, kolaboracija, personalizacija, korištenje digitalnih medija. Kao stilovi učenja preferiraju se: vizuelni stil, auditivni, verbalni, društveni i samostalni. Najznačajnije metode učenja na predmetu su: - Predavanja uz upotrebu multimedijalnih sredstava, tehnika aktivnog učenja i uz aktivno učešće i diskusije studenata; - Panel diskusije; - Grupni i individualni seminarski radovi.

#### 17. Objašnjenje o provjeri znanja:

Svi studenti su dužni aktivno se uključiti u predviđene oblike izvođenja nastave: predavanja, organiziranje panel diskusija, izrada i odbrana seminarskih radova, konsultacije. Metodološki pristup provjere znanja će biti potenciran kroz kontinuirano praćenje aktivnosti, koja uključuje izradu i odbranu seminarskih radova, prisustvo i aktivnosti na nastavi. Za provjeru usvojenog znanja na predmetu se koristi:

- Izrada i odbrana seminarskog rada. Maksimalan broj bodova koji student može ostvariti izradom i odbranom seminarskog rada iznosi 40 bodova. Prisustvom na predavanju student može maksimalno ostvariti 10 bodova. Aktivnost na predavanju studentu može donijeti maksimalno 10 bodova.
- Završni dio ispita - 40 bodova. Usmeni dio ispita usmjeren je na kratak razgovor o najvažnijim dijelovima materije iz oblasti predmeta, kao i mišljenjima i stavovima studenta o spornim pitanjima iz predmetne oblasti. Usmenom dijelu ispita mogu pristupiti studenti koji su izradili i odbranili seminarski rad.

#### 18. Težinski faktor provjere:

Ocjena na ispitu zasnovana je na ukupnom broju bodova koje je student stekao ispunjavanjem predispitnih obaveza i polaganjem ispita, a prema kvalitetu stečenih znanja i vještina, i sadrži maksimalno 100 bodova, te se utvrđuje prema sljedećoj skali:

- Prisutnost na predavanjima 10. bodova
- Aktivnost na predavanjima 10. bodova
- Seminarski rad 40 bodova
- Ukupno predispitnih obaveza: 60 bodova
- Završni ispit 40 bodova.

Konačan uspjeh studenta nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom uporedivim sa ECTS skalom ocjenjivanja kako slijedi:

- 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova;
- 9 (V) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 bodova;

8 (S) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 bodova;  
7 (D) - uopšteno dobar, ali sa značajnijim nedostacima, nosi 65-74 bodova;  
6 (E) - zadovoljava minimalne kriterije, nosi 54-64 bodova;  
5 (F, BH) - ne zadovoljava minimalne kriterije, manje od 54 bodov

#### 19. Obavezna literatura:

- Danilović Jelena , Stanojević, Obrad, Tekstovi iz rimskog prava, Beograd, 1996.
- Obrad Stanojević, Gaius, Beograd, 1982.
- Ante Romac, Izvori rimskog prava, Zagreb, 1973.
- Julije Paulo Sentencije, priredio Ante Romac, Latina et Graeca, Zagreb, 1989.
- Antun Malenica, Izvori rimskog prava, Novi Sad. 2001.
- Knjiga Regula Ulpijan, priredio Ante Romac, Latina et Graeca, Zagreb 1987.
- Justinijanova digesta, prva knjiga, drugo izdanje, preveo Antun Malenica, Beograd, 1997.

#### 20. Dopunska literatura:

- Tit Livije, Historija Rima od osnivanja grada, prevod, predgovor i objašnjenja Miroslava Mirković<sup>oo</sup>
- Fikret Karčić, Pravni tekstovi, Odabrani izvori za Opću historiju države i prava, Pravni fakultet Univerziteta u Sarajevu, Sarajevo, 2004.
- Žika Bujuklić, Forum Romanum, Rimska država, pravo, religija i mitovi, Pravnifakultet Univerziteta u Beogradu, Beograd, 2010.

#### 21. Internet web reference:

- <http://www.iuscivile.com/> - Roman Law Resources Ernest Metzger, University of Glasgow School of Law.
- <https://droitromain.univ-grenoble-alpes.fr/> - The Roman law library.

#### 22. U primjeni od akademske godine:

2025/2026

#### 23. Usvojen na sjednici NNV/UNV:

03.04.2025.